

2. Anerkendte kristne trossamfund 2010-2020

Af Marie Vejrup Nielsen, lektor, Afdeling for Religionsvidenskab Aarhus Universitet. E-mail: mvn@cas.au.dk

I den 10-årige periode er der blevet anerkendt en række nye kristne trossamfund. Der var 82 på listen i 2010 og i dag er der 120. Denne stigning peger både på en række nytilkomne trossamfund og på udviklinger inden for ældre kristne trossamfund i Danmark i dag.

I denne artikel vil der blive set nærmere på tendenser både inden for de nye anerkendte kristne trossamfund, her særligt væksten i ortodokse menigheder og de mellemøstlige kristne, og inden for ældre, danske kristne trossamfund, her særligt udviklingen inden for det der bredt kan kaldes karismatisk kristendom, såsom pinsekirkemiljøet.

Nye anerkendte kristne trossamfund i Danmark 2010-2020

Hvis vi først og fremmest ser på den geografiske spredning, så kan vi se, at nye anerkendte kristne trossamfund befinder sig på tværs af Danmark, og ikke kun er et fænomen, der knytter sig til de største byer. Selvom der er en række nye grupper i Københavnsområdet, så er billedet generelt et, der strækker sig fra Ølgod til Vendsyssel og fra Skjern til København. Som det også blev beskrevet i tidligere artikler fra E-årbogen: [Kristendom i udkanten af Danmark - globale tendenser i en lokal sammenhæng](#) af Marie Vejrup Nielsen og [Religion i udkantsdanmark - Religion og religiøs aktivitet på Lolland-Falster](#) af Rasmus Birch. Derudover er der andre tendenser i materialet, som jeg vil se nærmere på nu.

Navn	Anerkendelses-år
Frederikssund Frimenighed	2020
Frikirken International Church	2020
Frimenigheden Broen	2020
Københavns Familiekirke	2020
Ølgod Menigheds Center	2020
Aarhus Vineyard	2020
Hillsong Denmark	2019
Mosaik	2019
Næstved Bykirke	2019
Roskilde Vineyard	2019
Vendsyssel Frimenighed	2019
Aars Frikirke	2019
Odense Vineyard	2018
Projekt:KIRKE	2018

The Gospel Fellowship	2018
Vejle Oasekirke	2018
Foursquare Kirke	2017
The Church Assembly of God i Danmark	2017
Borgerkirken	2016
Den Hellige Bispemartyr Clemens pave af Roms Menighed	2016
Silkeborg Oasekirke	2016
First International Baptist Church of Copenhagen (FIBC)	2015
Holy International Christian Ministries Denmark	2015
LM Kirken Herning	2015
Den Levende Guds Kirke	2014
Den Rumænske Ortodokse Menighed i Odense	2014
Den Rumænske Ortodokse Menighed i Roskilde	2014
Herning Bykirke	2014
Holstebro Oasekirke	2014
Kronjyllands Frimenighed	2014
Lemvig Bykirke	2014
Søhøjlandets Kirke	2014
Calvary Mission Church	2013
Den Kinesiske Kirke i København (KKiK)	2013
Skjern Bykirke	2013
Assentoft Frikirke	2012
Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Herning Fødsel Sankt Profet John Baptist og Sankt Høj Martyr John Den Nye af Suceava	2012
Den Rumænsk Ortodokse menighed i København Guds Mor Fødsel og Sankt Grigorie Decapolitul og Sankt Nicodim i Tismana	2012
Foreningen Liberal Katolsk Kirke i Danmark	2012
Horsens Pinsekirke	2012
Citykirken Aarhus	2011
Den Ortodokse Kirke i Danmark - Gudsmoders Beskyttelses Menighed	2011
Evangeliesalen, Den Apostoliske Pinsekirke	2011
Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Århus	2010
Redeemed Christian Church of God - Jesus Centre	2010

Vækst i de ortodokse menigheder

Med syv nye anerkendte menigheder, heraf fem rumænsk-ortodokse, er den største vækst samlet set inden for de ortodokse grupper. Her ser vi således en yderligere konsolidering af den rumænsk-ortodokse kirke i Danmark. Denne udvikling er især sket på baggrund af Rumæniens indtræden i EU 1. januar 2007.

Derudover er der i Aarhus kommet to nye ortodokse menigheder i 10-årsperioden. Den dansksprogede "Den Ortodokse Kirke i Danmark - Guds moders beskyttelses menighed", som danner ramme omkring en ny udvikling i Danmark igennem sproget, da man her bruger dansk som kirkesprog i stedet for det kirkeslaviske, som er typisk for de øvrige ortodokse menigheder. Den anden nye menighed i Aarhus, Sankt Clemens Menighed, er et eksempel på en central tendens i de ortodokse miljøer, nemlig at man skal lægge mærke til den helgen, som udvælges, som særlig beskytter for menigheden og som fremgår af navnet. Her arbejdes, der hos nogle menigheder med at finde en helgen, som kan knytte bånd mellem den danske sammenhæng og ortodoks kristendom. I tilfældet med Sankt Clemens konkret som et bindeled mellem den lokale, århusianske sammenhæng og den ortodokse menighed:

Aarhus' skytshelgen: Vores menighed ligger i Aarhus (Danmark) og opkaldt til ære for den hellige Bispemartyr Clemens pave af Rom, som er skytshelgen for byen Århus. Aarhus er en havneby og en Bispemartyr Clemens blev valgt som beskytter, da han er skytshelgen for sømænd. Han led martyriet ved at bliver bundet til et anker og druknede i havet. Aarhus domkirke er opkaldt efter Bispemartyr Clemens og ligger tæt ved havet. Kirken kan føre sin historie tilbage til 1300 tallet. Katedralen som står i dag blev bygget i det 1500 århundrede på fundamentene af den tidligere romanske kirke. Katedralen er den kirke med det længste skib i Danmark og den anden højeste Af gamle kirke i det Nordeuropa. (<http://clemens-aarhus.blogspot.com/p/aarhus-skytshelgen.html>)

Sankt Clemens menigheden tilhører Den Russiske Ortodokse Kirke uden for Rusland, som har sin baggrund i udviklingen i Rusland i USSR-tiden. Du kan læse mere om de ortodokse kirke i Danmark i Annika Hvithammars artikel fra en tidligere e-årbog: [En kirke eller flere? De ortodokse kirker i Danmark.](#)

De lokale danske frikirker

Der er kommet en lang række kristne grupper på listen, som er udtryk for en vækst i kristne menigheder, som igennem deres navn udtrykker en lokal tilknytning. 21 af grupperne har navne, der direkte knytter dem til en bestemt by eller et bestemt lokalområde. Dette er en del af en udvikling, hvor frikirkerne i stedet for at tilhøre en bestemt moderkirke, som har den primære status som anerkendelse, i dag i højere grad ser sig selv som selvstændige menigheder, som ønsker egen anerkendelse. Menigheder og kirker har selvfølgelig altid været lokale og haft en tilknytning til lokalområdet, også igennem deres navne. Det vi ser nu er primært, at det lokale prioriteres frem for at være knyttet sammen med et historisk kirkesamfund og især det nationale niveau nedtones til fordel for det lokale. Der er tale om selvstændighed i at søge om egen godkendelse, men samtidigt handler det om at kunne indgå i alle mulige former for netværk.

Dette passer også ind i de tendenser, som ses internationalt, hvor udvikling i nye menigheder mange steder går fra de historiske kirkesamfund og mere og mere i retning af lokale menigheder, som indgår i globale netværk. Der sker på en måde en fragmentering af feltet, som giver sig udtryk i mange mindre

menigheder, som er forbundet med hinanden gennem flere forskellige netværk lokalt, nationalt og globalt. Der er både dansksprogede og engelsksprogede menigheder blandt de nye anerkendte, og de repræsenterer både nye, internationalt baserede grupper, såsom Hillsong og Den Kinesiske Kirke, og de danske frikirkemiljø, såsom Skjern Bykirke og Citykirken Aarhus. Der har også været en udvikling i forhold til menigheder, der kommer ud af folkekirkelige miljøer. Her kan nævnes som eksempel de tre nye anerkendte Oase-menigheder (Holstebro, Silkeborg og Vejle). Disse tre er sammen med en række andre menigheder del af DanskOase, som de selv definerer som:

DanskOase arbejder for fornyelse, udrustning og mission i den danske kirke ud fra Folkekirkens evangelisk-lutherske grundlag. Gennem konferencer, netværk og ressourceformidling ønsker vi, at skabe rammer for levende menigheder i mission. DanskOase er struktureret som et netværk af menigheder og fællesskaber. Det er dem, der bærer bevægelsen fremad. Disse er netop et godt eksempel på hvordan netværk er den primære organisationsform, og at man arbejder med selvstændige enheder, som søger egen anerkendelse. Og her ses det, at det globale fænomen med netop selvstændige menigheder i netværk, også gør sig gældende inden for det historiske danske frikirkemiljø, her også på grænsen til folkekirken så at sige. (<https://www.danskoase.dk/om-os/>)

De karismatiske grupper

I forskningen har der været fokus på den udvikling, der har været i global sammenhæng, hvor der er vækst i de såkaldt karismatiske kristne grupper, som også påvirker de ældre kirkesamfund, som både Den Katolske Kirke og inden for de historiske protestantiske kirker. Definitionen af det karismatiske er vanskelig, men dækker generelt over træk, som tidligere var stærkt forbundet med pinsekirkerne. Det handler om menigheder, hvor tros- og praksis-indholdet er fokuseret på, at man har oplevet en personlig omvendelseserfaring i mødet med Jesus og det kristne evangelium, og at kirkelivet indeholder elementer som forbøn, lovsang og troen på helbredelser og anden indgriben i menneskers liv fra Gud.

Du kan læse mere om denne type kristne menigheder [Fra gamle trosbekendelser til guidelines - Kristne grupperes identitet under forandring](#) af Marie Vejrup Nielsen og Lars Buurs artikel: [Kristendom i celleform - gruppestrukturer i kristendom i Danmark](#). Ella Paldam har også tidligere set nærmere på helbredelser inden for de karismatiske miljøer: [Mirakuløs helbredelse - forventninger flytter bjerge blandt karismatiske kristne i Danmark](#).

Ofte er der også i deres praksis træk som brug af moderne musik og teknologi, hvilket et blik på disse grupperes hjemmesider og facebooksider giver et godt indtryk af. Også nyere dansk forskning viser, at danske frikirker helt generelt, og især nyere menigheder, udtrykker sig på en helt anden måde på nye medier (Knudsen og Nielsen 2019).³ Alle disse elementer indgår i større eller mindre grad i de forskellige grupper. I forskningen har man set en stor vækst i denne type menigheder i Nord- og Syd-Amerika, Afrika og i nogen grad også Asien, og derfor har der været interesse for, hvordan og hvornår dette også ville blive synligt i større omfang i en europæisk sammenhæng, og herunder også i en nordisk sammenhæng.

³ "Exploring the mediatization of organizational communication by religious communities in digital media". Knudsen, Gry Høngsmark; Nielsen, Marie Vejrup. I *MedieKultur: Journal of media and communication research*, Bind 2019, Nr. 66, 10.2019, s. 101-121. <https://tidsskrift.dk/mediekultur/article/download/106274/164598/>

Listen over nye anerkendte grupper peger på, at der er en tilstedeværelse af f.eks. Hillsong, som er en af de markante globale aktører inden for det karismatiske. Hillsong Kirken, som er baseret på en australsk karismatisk bevægelse præsenterer deres mission som:

Mission Statement: To reach and influence the world by building a large Christ-centered, Bible-based church, changing mindsets and empowering people to lead and impact in every sphere of life. (<https://hillsong.com/da/vision/>)

Og præsten Brian Wilson præsenterer sin vision:

The church that I see is a global church. I see a global family: One house with many rooms, outworking a unified vision. I see a church apostolic in calling, and visionary in nature; committed to boldly impacting millions for Christ in significant cities and nations throughout the earth with the greatest of all causes – the Cause of our Lord Jesus Christ. I see a church that champions the cause of local churches everywhere; encouraging them to be all that God has called them to be. A Church that refuses to be content with the triumphs of the past, but is constantly looking towards the future – filled with a vision that inspires and influences many.

Dette citat understreger netop kernetendensen til at ville være lokal kirke baseret på et globalt netværk. Det nationale og især det historiske i forhold til udviklingen af bestemte kirkesamfund springes over og fokus er rettet mod nutiden og fremtiden. Hillsong er også et godt eksempel på udviklingen i de karismatiske miljøer i Danmark med deres meget unge profil, og fokus på unge mennesker i deres arbejde. Både inden for nye, internationale og ældre, dansksprogede menigheder ser vi altså ud fra listen her, hvordan den globale udvikling også kan ses i en dansk sammenhæng.

Kristendom i DK i dag

Overskriften over de sidste 10 års udvikling inden for anerkendte kristne grupper i Danmark er først og fremmest en fortsat øget mangfoldighed. Dette sker både inden for de historiske kirkesamfund, som det kan ses af de ortodokse menigheder, og gennem ny-etablerede grupper, som Hillsong. Det sker både inden for de gamle danske kirkemiljøer med tætte bånd til Folkekirken og i nye menigheder med andre profiler, som den kinesiske kirke. De kristne grupper ser ud til at være særligt interesserede i at blive anerkendt. Et spørgsmål som står tilbage er, hvor mange mennesker det drejer sig om, der er medlemmer af disse 120 menigheder og kirker.

Da der sidst blev samlet op på menighederne og et samlet medlemstal, nåede vi frem til at der var ca. 100.000 medlemmer samlet af menigheder uden for Folkekirken. Her udgjorde den Katolske Kirke den størstedel med 45.000 medlemmer, og derefter kom 2-3 større kirkesamfund med 3.000-5.000 medlemmer. Men derefter er der typisk mellem 100-500 medlemmer af de øvrige. I dag har vi ikke medlemstal fra de nye menigheder, men en vurdering på baggrund af det typiske billede, hvor de nye anerkendte primært udgøres af mindre menigheder på under 100 medlemmer, så har det overordnede billede ikke ændret sig voldsomt. Men en ny samlet vurdering vil lyde på 150.000 medlemmer af kristne, anerkendte grupper uden for Folkekirken.

Folkekirken er åbenlyst fortsat med sine over 4 millioner mennesker det største kristne trossamfund, og har fortsat dominans både i forhold til medlemsantal og samfundsmæssige og kulturel placering. Samtidigt er der uden for Folkekirken hundredevis af andre kristne grupper.

Hvem mangler på listen? Det er jo også en vanskelig disciplin at se nærmere på, men vi kan f.eks. ikke se nogen nye anerkendelser af mellemøstlige kristne grupper. Dette peger på, at de mellemøstlige kristne, som er ankommet til Danmark inden for de seneste 10 år, her f.eks. på baggrund af krigen i Syrien, enten ikke har oprettet nye menigheder, dvs. indgår i de allerede etablerede mellemøstlige kristne grupper, eller ikke har søgt om anerkendelse. Du kan læse mere om denne kategori i artiklen [Mellemøstlige kristne i Danmark](#) af Lise Paulsen Galal.

Her i udgivelsen har vi primært fokus på de anerkendte grupper, og selvom det giver et nogenlunde dækkende billede af det kristne landskaber, så er ikke alle kristne menigheder i Danmark med på listen. Konklusionen på de nye kristne anerkendte trossamfund er, at vi fortsat ser en øget mangfoldighed. Og at den globale udvikling også påvirker Danmark, både i form af nye grupper og nye organisationsmodeller, der tages i brug i de ældre kirkemiljøer. Og et lokale udgør en fælles tendens på tværs af konfessioner og baggrunde for menigheden, både inden for historiske kirkesamfund som de ortodokse, inden for de karismatiske frikirker og inden for de menigheder, som ligger tæt på Folkekirken er der en understregning af, at man er en lokal kirke lige nu i en global verden.